

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De disciplina officij extra chorum. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

fratrum indicasse refertur : quæ inclinantibus ad sanctæ memoriæ Trinitatis, suum ipsa filium singulis offerebat : quendam verò minimè inclinantem, verso ab eo vultu, velut hæc gratia indignum pertransibat. Sufficiens seu etiam perfecta debet esse inclinatio, vt ab ea citius debito non surgatur. Honor quidem Patri & Filio & Spiritui sancto, sine differentia exhibendus est. Honestas quidem in corporis, manuum, & habitus decenti dispositione consistit. Et quantum ad habitum, vt maximè capitio caueatur, ne operta fronte super oculos defluat cum inclinatur. Proderit ad vnitatem seruandam, de communi officio notitiam habere. Pulchra valde vniformitas in congregatione & conuentu fratrum, vbi debent & mores & animi conuenire. Vnanimis vniformitas in fratrum cōuentu decet, quæ in moribus plurium vnitiua, vniformes ordinat & decorat.

De disciplina officij extra chorum.

CAP. XVI.

SI quando extra chorum officium dixerint, diligentiam nihilominus & honestatē prædictam debent in quibus poterunt, studiosè seruare : vt dimissis omnibus quæcunque in manibus fuerint, stantes cum reuerentia, iuxta traditionem Ecclesiasticæ disciplinæ, præterquam ad lectiones in matutinis, vel quando alias creatori suo debitas cum deuotione laudes exsoluent, flectētes genua, vel inclinantes, pro tempore cum timore Dei. Si quando eos ad sedendum debilitas euidentis, vel nimia lassitudo compellat, saltem ad inceptionem officij, ad inuitatorium, hymnos & orationem Dominicam, & à capitulo in ante surgere non omitant. Si etiam in lecto ægritudinis decumbāt, reue-

*Habetur in
vita sancti
Hieron. in-
serto aucto-
re descripta
to. 9. operis
eiusdem,
in fine.*

*Seruus
Dei non
est, qui
eius negli-
git serui-
tutem.*

*Officium
diuinum
vt sit per-
soluendū.*

reuerentiā nihilominus aliquam faciant prout
possunt. Sanctus Hieronymus (qui tanta legi-
tur lassitudine fatigatus, vt etiam in stratu suo
iacens, funiculo trabe suspenso, manibus ap-
prehēso supinus erigeretur, vt scilicet officium
monasterij prout poterat exhiberet, dum ex-
haustis viribus senex nec senectuti parcat, nec
debilitati blanditur) desidem iuniorum, qui-
bus corporis vires vtcunque sufficiunt, irreue-
rentiam, imò dignam derisione desidiam, sig-
nis arguit & confundit. Alius pro leuatum tæ-
dio febrium, completorium in lecto exsoluere
assuetus, fertur per angelum reprehensus au-
dusse, Completorium sub cocco, nec fructus,
nec vtilitas. Sanè in officio Dei, curanda vbi-
que magnopere reuerentia & honestas, cum
vbi que sit eadem eius, cui tunc loquimur & ad-
stamus, deitas & maiestas. Tanto enim am-
plius reuerentiæ & diligentiae studium, diuino
debetur officio, quanto id Deo immediatius
exhibetur. Cura officij diligens, maxima status
integritas: Neglectus officij, maxima vitæ cor-
ruptio, maxima religionis deformitas. Nemo
Dei se æstimet seruū, si Dei potissimam neg-
ligat seruitutem, quæ appropriato vocabulo,
Dei seruitium nuncupatur. Debent dicere offi-
cium distinctè, continuè, integrè, & ordinatè.
Distinctè, ne verbum masticando, vel exiliter
proferendo, vel nimium festinando, dicenda
confundant. Continuè, vt interruptiones in eo
non fiant interloquendo, nisi urgente necessita-
te: & hoc quidem, psalmo vel oratione, vel quo-
cunque alio, quod tunc fuerit dicendum, com-
pletis; nisi psalmus vel oratio, quem interrup-
pi oportuit, continuò à capite resumatur; aut
inter psalmum & psalmum mora notabilis for-
tasse fiat. Parisiis (vt fertur) cum quidā Theo-
logus vnius horæ canonicæ incepisset officiū,
super-

superueniente Episcopo ad loquendum cum
 eo, caput sine locutione inclinans, Horam in-
 ceptam, Episcopo expectante, finiuit: quam
 deinde dilationem colloquij, ne molestè ferret,
 admonuit; causam subinterens, quòd maiori
 Domino loquebatur. Quidam propter inter-
 ruptiones in officio factas, grauissimo afflictus
 purgatorio memoratur. Integrè dicant, vt de
 dicendis nihil omittant. Proinde si plures fue-
 rint, qui simul officium dicant, & vnus vel duo
 iuxta laudabilem consuetudinem psalmos, an-
 tiphonas, hymnos, & responsoria voce pronun-
 ciant altiori, non putent sibi sufficere quòd ab
 aliis dicitur: sed omnia quæ ad suam pertinent
 partem, ac si essent in choro, sub silentio inte-
 grè dicant: cum officiũ extrà, eãdem quã intrà
 integritatem requirat. Ordinatè denique offi-
 cium in substantia, tempore, & modo, & omni-
 bus exequi studeant. Postpositiones, implica-
 tiones, variationes facilè non admittant. Ho-
 nestè tamen Pretiosa, vel aliud extraordinariè
 aliquando dicitur, dũ tamen id ipsum suo tem-
 pore minimè negligat. Quis autem sine gran-
 di conscientiæ scrupulo, proprium officij ordi-
 nem, sibi que religionis sanctione impositum,
 pro alienis quibuslibet prætermittat, aut quali-
 bet variatione deformat? Quis nisi vanissimus
 & imprudens, pro certis dubia, pro autenticis
 vana, pro necessariis, curiosa inducat? Sint igitur
 sanctorum officij conditorum deuota &
 stabili ordinatione contenti: nihil eorum vel
 communi ordinis institutioni preponant, quã-
 libet serium & deuotum; nec desipiētium mo-
 re stultorum Græcorum glorias æmulentur.
 Insipienti enim non nisi sua placent: omnis
 stultitia laborat fastidio sui. Tempus quoque
 congruum seruent, nec facilè præter necessita-
 tem diurnas horas, siue primam, siue com-
 pletio-

46 S. BON. SPEC. DISCIP.
pletorium saltem Canonicum, siue alias, in nocturnas conuertant. Fuerunt qui hoc quarundam obtentu traditionum defendērunt, ordinationem Ecclesiasticam officij, confusione temporis irritam facientes. Quando fuerint duo vel plures, quasi chorum sibi constituant, & psalmos atque hymnos accipiant alternatim, vt est consuetudinis conuentui. Congruus ordo est in omnibus, vbique, prouidē disciplina- to seruandus. Ordinatū animum, ordinis decor & condecet & condelectat. Inordinati verō est animi, etiam in exterioribus ordinem non curare: & tamen ordinationis exterioris religio, attentionem excitat & affectum.

De altaris ministerio curando.

CAP. XVII.

ALTA R I S ministerium ob reuerentiam corporalis præsentia Saluatoris, munditia, reuerētia, diligētia, honestatis, & circumspectionis studiū speciale requirit. Mūdāminī (ait Propheta) qui fertis vasa Domini. Haud dubium, hoc est de ministris altaris conuenienter intelligi, quibus spiritualis & corporalis munditia est habenda. Spiritualis, vt nullus de peccato conscientiam habens læsam, vel somno pollutus nocturno, ad tangendum sacra vasa, vel ad ministrandum, antequam fuerit confessus accedat. Nec debet celebraturus confessionem priuatam, quæ ante celebrationem de quotidianis offensis fieri consuevit, vsque ad altare differre. Corporalē quoque munditiam, requirit corporalis præsentia Saluatoris. Idcirco ministri altaris non solum antequam se ad ministrandum induant, verum etiam postquam fuerint omnino parati, expeditis communibus, ad calicis ministeriū accessuri, suas iterum lauent

Es. 52, 17

Munditia
debet mi-
nistrum
altaris.